

GENÇ UZMANLAR

Genç psikolojik danışman adaylarının psikoloji yazıları

Psikolojik
Danışma
ve
Rehberlik
Uygulama
ve
Araştırma
Merkezi

Yayın tarihi 04.01.2023

ÖYKÜSEL TERAPİ

Buket Nur SEYFELİ

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık yüksek lisans öğrencisi

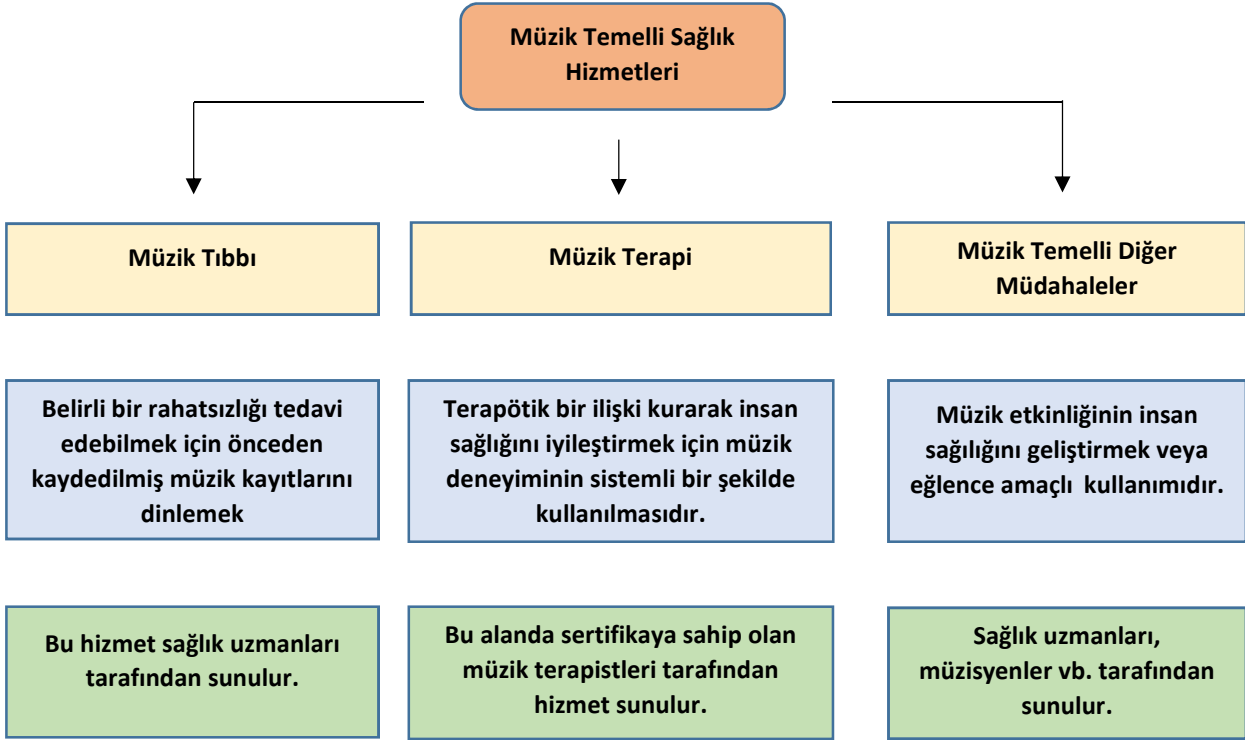
MÜZİK TERAPİSİ NEDİR?

[Türk Dil Kurumu](#) müziği “Birtakım duygu ve düşünceleri belli kurallar çerçevesinde uyumlu seslerle anlatma sanatı, musiki.” olarak tanımlamaktadır. Müzik dinleme eyleminin kişinin kendi düşünce ve duygularını daha iyi anlayıp öz farkındalığını (self-awareness) artırmasına yardımcı olmanın yanı sıra daha neşeli hissetmek veya daha az sıkılmak gibi birçok farklı nedeni vardır ([Schäfer, Sedlmeier, Städtler ve Huron, 2013](#), s.6). Müziğin insanlar üzerindeki etkisini anlatmak için dünyaca ünlü fizikçi Einstein’ın eğer bir fizikçi olmasaydı büyük ihtimalle müzisyen olacağını ve müziğin günlük hayatında önemli bir yere sahip olduğunu ifade ederek müziğe karşı duyduğu derin sevgisini dile getirmesi ([Geist ve Geist, 2012, s. 141](#)) müziğin insan hayatındaki önemine bir örnek olarak gösterilebilir. Müzik insanların ruh hallerini değiştirmenin yanı sıra insanların seçimlerini etkileme ve tutumlarını değiştirme gücüne de sahiptir ([Gooding, 2011, s. 443](#)).

Müziğin insan hayatındaki yeri ve öneminden dolayı ruhsal bir tedavi yöntemi olarak müzik terapinin kullanıldığını söyleyebiliriz. [Amerikan Müzik Terapisi Derneği’ne](#) (2005) göre müzik terapi, alanında uzman kişiler tarafından müziğin klinik ve kanıta dayalı bir şekilde, kişi ile terapötik (iyileştirici) bir ilişki kurularak sunulan profesyonel bir yardım hizmetidir. Müzik terapisi hem sanat hem de terapiyi birlikte barındırmakla birlikte sağlık, eğitim, beşeri bilimler vb. pek çok alandan da etkilendiği için disiplin olarak net sınırların çizilmesinin zor olduğu, disiplinler arası bir yapıya sahiptir ([Bruscia, 2014, s. 9](#)). Müzik terapisinin bu disiplinler arası yapısından dolayı ne olduğunu tanımlamanın önemli olduğu ifade edilebilir. Bu nedenle müzik terapisinin daha iyi anlaşılabilmesi için müzik temelli sunulan sağlık hizmetleri Şekil 1’de gösterilmiştir.

Literatür incelendiğinde müzik terapisinin demans hastaları ([Ceccato vd., 2012; Särkämö vd., 2014; Chu vd., 2014; Särkämö vd., 2016; Han vd., 2017; Doi vd., 2017; Lyu vd., 2018](#)), şizofreni hastaları ([De Sousa ve De Sousa, 2010; Kavak, Ünal ve Yılmaz, 2016](#)), otizm spektrum bozukluğuna sahip bireyler ([Bharathi, Venugopal ve Vellingiri, 2019; Kim, 2020; Rickson, 2020](#)), depresyon ([Erkkilä vd., 2008; ; Chen ve Hannibal, 2016; Erkkilä vd., 2019; Uğur, Aktaş, Orak, Sağlambilen ve Avcı, 2017](#)), kaygı ([Ribeiro vd., 2018; Chen ve Hannibal, 2016; Çelebi, Yılmaz, Şahin ve Baydur, 2020; Millett ve Gooding, 2017](#)), bağımlılık yapıcı herhangi bir maddeye bağımlı olan bireylerin tedavisinde ([Wu vd., 2020](#)), herhangi bir yeme bozukluğuna sahip bireylerle ([Cummins, 2020; Ceccato ve Roveran, 2022; Pasiali, Quick, Hassall ve Park, 2020; Shah, Mitchell, Remers, Blyderveen ve Ahonen, 2021](#)) ve alzheimer hastalığı ([Gallego ve García, 2017; Kim, Park ve Yeo, 2022; Lyu vd., 2018; Wang vd., 2018](#)) ile ilgili konularda çalışmalar yürütüldüğü görülmektedir. Müzik terapisi bireylere ayrıca tedavi süreçlerine aktif katılımları konusunda

cesaretlendirme ve duygusal destek sağlamanın yanı sıra duygularını ifade edebilmelerine de yardımcı olmaktadır ([Roberts, 2019, s.6](#)).

Şekil 1. Müzik Temelli Sağlık Hizmetleri

([Stegemann, Geretsegger, Quoc, Riedl ve Smetana, 2019, s. 2](#))

MÜZİK TERAPİSİ HANGİ ŞARTLARDA ORTAYA ÇIKMIŞTIR?

Müzik, Antik Yunan'dan itibaren duygularla ilişkilendirilerek duyguları fark etmek ve yaşamak, stres atmak ya da eğlenmek için kullanılmaktadır ([Juslin, 2012, s. 2](#)). Henüz yazının bulunmadığı tarih öncesi çağlarda insanlar doğaüstü güçlerden korunmak, şifaya kavuşmak ve hastalıkları önlemek için müzikten yararlanırlardı ([Bradt, 2006, s. 168](#)). Bu kapsamda Türkler de müziği yaklaşık 6000 yıl önce tedavi amaçlı kullanmaya başlayarak ([Yıldırım, 2021, s. 479](#)) saz ve kopuzu kötü ruhları uzaklaştırmak ve iyi ruhları çağırmak için kullanmıştır ([Somakçı, 2003, s.133](#)). Hz. Davud'un mezamirlerini (Makamla okunan zebur sureleri) musiki eşliğinde söylemesi ise müzikle terapinin ilk kaynaklarından biri olarak kabul edilebilir ([Güler, 2016, s.3](#)).

Modern anlamda müziğin bir terapi yöntemi olarak kullanımını incelendiğinde, 1919 yılında ilk defa Amerika'daki bir üniversiteye müzik terapisinin bir üniversite dersi (lisans) olarak müfredata eklenmesi teklif edilmesine karşın 1944 yılında bir üniversite dersi olarak işlenmeye başlamıştır ([Ferrer, 2012, s. 1](#)). [Amerikan Müzik Terapisi Derneği'ne \(t.y.\)](#) göre 1944 yılında Müzik terapisine olan ilgideki artışın nedeni, 2. Dünya Savaşı'nın gazilerini tedavi etme ihtiyacından kaynaklanmaktadır. 2. Dünya Savaşı'nın bitiminde Ulusal Müzik Kulübü Federasyonu, Amerikan Kızıl Haçı, Müzik Öğretmenleri Ulusal Derneği gibi yardım kuruluşları ile müzik terapistlerinin savaş gazilerini iyileştirebilmeleri için gerekli araç- gereçleri ve

eğitimleri sağlanmak istenmiştir ([Davis ve Hadley, 2015, s. 24](#)). Bu şekilde müzikten sistematik bir şekilde insan sağlığına fayda sunabilmek için yararlanılmak istendiği söylenebilir.

Dünyada yaklaşık 70 yıllık geçmişe sahip olan müzik terapisinin Türkiye'deki gelişimi incelendiğinde TÜTEM ve TUMATA (Türk Musikisini Araştırma ve Tanıtma Grubu) özel merkezlerinde Türk Müziği ile tedavi çalışmalarının yapıldığı ancak akademik alanda eğitim veren herhangi bir kurumun bulunmadığı görülmektedir ([Uçaner ve Öztürk, 2009, s. 6](#)). Bu kapsamda müzik terapisinin ülkemizde gelişmesi için daha fazla çalışma yapılmasının önemli olduğu düşünülebilir.

MÜZİK TERAPİSİ HANGİ İHTİYACI KARŞILAMIŞTIR?

Müzik terapisi tıbbi (ilaçla) ya da psikoterapi ile fiziksel ve ruhsal rahatsızlıkların terapötik bir ilişki çerçevesinde tedavi edilmesidir. Sağlıkta ritmik müzik kullanımı, 2. Dünya Savaşı gazilerinin hem uzun süredir alçıda olan kollarını ve bacaklarını yeniden kullanmasına hem de az masraflı ve acısız bir şekilde tedavi edilmesine yardımcı olmuştur ([Antrim, 1944, s. 414](#)). Müzik terapisinin savaş gazilerini hem daha acısız hem de daha ekonomik bir şekilde tedavi ederek sağlık alanına önemli bir katkıda bulunduğu ifade edilebilir.

Müzik terapisinde müzik ve müzikal aktiviteler kullanılmaktadır ([Nickel, Hillecke, Argstatter ve Bolay, 2005, s. 284](#)). Ancak terapi sürecince müziğin kullanım şekli, psikoterapistin benimsendiği müzik terapisi ekolüne göre değiştiği ifade edilebilir. Bu kapsamda müzik psikoterapisinin ekolleri incelenecektir.

1. Yönlendirilmiş İmgelem ve Müzik Terapi (Guided Imagery and Music-GIM)

Bonny Modeli

Davranışçı gelenekten gelen Helen Bonny, kariyerinin ilerleyen zamanlarında çalışma yöntemini değiştirmiş ve alkolikler ile terminal kanser hastalarının deneysel psikoterapötik tedavilerini müzik ile birleştirmiştir ([Bonde, 1999, s. 168](#)). Bonny Modeli'ne göre eğitim almış terapistler klasik müzik ile harekete geçen hayal gücü ürünü olan görüntülerden yararlanarak danışanlarının fiziksel, zihinsel, duygusal ve ruhsal yönlerini bütünleştirmeyi amaçlamaktadır ([Association for Music and Imagery, n. d.](#)).

2. Analitik Müzik Terapi (Analytical Music Therapy-AMT)

Priestley Modeli

Analitik Müzik Terapi klinik doğaçlamanın potansiyelini kullanarak müzik ve bilinçdışı arasındaki ilişkiyi kavramsallaştırıp anlamlandırmaktadır ([Cooper, 2012, s.5](#)).

Hadley'e ([2001, s. 126-129](#)) göre terapinin kurucusu Priestley'in modelini kendi deneyimlerine göre psikodinamik temelli 5 ana tema çerçevesinde oluşturmuştur: 1) Enerji: Kişinin istek ve dürtülerinden oluşan id, 2) Beklentiler: Kişiyi doğru ve yanlış olarak yargılayan süperego, 3) Farkındalık: Kişinin kendi benliği olan ego, 4) Yerine Getirme: Kişinin hayattaki nihai hedefi ve 5) Katılım: Diğer kişilerle kurulan ilişkidir.

3. Yaratıcı Müzik Terapisi (Creative Music Therapy)

Nordoff ve Robbins Yaklaşımı

Yaratıcı Müzik Terapisi Nordoff ve Robbins tarafından duygusal, fiziksel ve zihinsel olarak özel gereksinimli çocukların tedavisinde, piyano ve vurmali çalgıların bir piyanist ve yardımcısı ile çalınması ve şarkı söylenmesi süreçlerinden oluşmaktadır ([Steele 1997, s. 200](#)).

Bu terapi ekolü ile terapistler öğrenme güçlüğüne sahip bireylerin yanı sıra, down sendromlu ve otizmlili bireylerle de ilgilenmektedir ([Karşlı, 2019, s.270](#)).

4. Davranışçı Müzik Terapi (Behavioral Music Therapy)

Davranışçı yaklaşım esas olarak öğrenme ilkeleri temelli, çevresel kontrol yolu ile kişide davranış değişikliği meydana getirilmesidir ([Madsen ve Madsen, 1968, s. 72](#)). Müzik terapisinde de temel amacın kişide davranış değişikliği meydana getirerek tedavi etme süreci olduğu düşünüldüğünde davranışçı müzik terapisinin klinik alanda gelişmesi beklendik bir durumdur ([Madsen, Cotter ve Madsen, 1968, s.70](#)).

Davranışçı Müzik Terapide süreç bireyin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak yapılandırılmış bir şekilde, davranışçı tekniklerden yararlanılarak sürdürülmekte ve müzik, terapinin amacına uygun bir şekilde (örn. *dikkati dağınık bir kişiye dikkatini artıracak nitelikte müzik verilmesi ya da ceza olarak müziğin yarıda kesilmesi vb.*) kullanılmaktadır ([Karahasanoğlu ve Çevirme, 2020, s. 597](#)).

MÜZİK TERAPİSİNİN AVANTAJ VE DEZAVANTAJLARI NELERDİR?

Avantajlar

Demans hastalarının davranış sorunlarının çözülmesinde faydalıdır ([Gómez-Romeros vd., 2016, 2-3](#)).

Özel gereksinimli bireylerin sosyalleşmelerine ve iletişim kurma konusunda cesaretlenmelerine yardımcı olur ([Perry, 2003, s.243](#)).

Sezaryen doğum yapacak olan kadınların kendilerini daha az stresli ve daha güvende hissetmesine yardımcı olur ([Chang ve Chen, 2005, s.459](#)).

Notaların terapide kullanımı, herhangi bir dil içermediği için terapinin çokkültürlü bir yapıya müsait olduğunu gösterebilir.

Dezavantajlar

Müzik terapinin doğası düşünüldüğünde işitme sorunu olan bireylerle çalışma konusunda sınırlı kalacağı söylenebilir.

KAYNAKLAR

1. Antrim, D. K. (1944). Music Therapy. *The Musical Quarterly*, 30(4), 409-420.
2. American Music Therapy Association (n.d.). <https://www.musictherapy.org/about/history/>
3. American Music Therapy Association. (2005). <https://www.musictherapy.org/about/musictherapy/>
4. Association for Music & Imagery. (n.d.). <https://ami-bonnymethod.org/about/faq>
5. Bharathi, G., Venugopal, A. & Vellingiri, B. (2019). Music therapy as a therapeutic tool in improving the social skills of autistic children. *Egypt J Neurol Psychiatry Neurosurg*, 55(44), 1-6. <https://doi.org/10.1186/s41983-019-0091-x>
6. Bonde, L.O. (1999). Introduction to Helen L. Bonny's article "Music and Consciousness", *Nordisk Tidsskrift for Musikterapi*, 8(2), 168-170.
7. Bradt, J., & Brooke, S. L. (2006). The history of music therapy [DX Reader version]. https://books.google.com.tr/books?hl=tr&lr=&id=N6GhAh4FwAMC&oi=fnd&pg=PA168&dq=history+of+music+and+treatment&ots=9Dtyom8S1Q&sig=ftzJ7jEfcT6QQmrSS9fzuGw7yQI&redir_esc=y#v=onepage&q=history%20of%20music%20and%20treatment&f=false
8. Brown, S., & Pavlicevic, M. (1996). Clinical improvisation in creative music therapy: Musical aesthetic and the interpersonal dimension. *The Arts in Psychotherapy*, 23(5), 397-405. doi:10.1016/s0197-4556(96)00033-0
9. Bruscia, K.E. (Ed.). (2014). *Defining music therapy* [DX Reader version]. <http://library.lol/main/F935EAFE876A50AA75018BB544C9E113>
10. Ceccato, E., & Roveran, C. (2022). Effects of music therapy in the reduction of pre-meal anxiety in patients suffering from anorexia nervosa. *Brain sciences*, 12(6), 801. <https://doi.org/10.3390/brainsci12060801>
11. Ceccato E., Vigato G., Bonetto C., Bevilacqua A., Pizziolo P., Crociani S., Zanfretta, E., Pollini, L., Caneva, P.A., Baldin, L., Frongillo, C., Signorini, A., Demoro, S. & Baarchi, E. (2012). STAM protocol in dementia: A multicenter, single-blind, randomized, and controlled trial. *Am J Alzheimers Dis Other Demen*, 27(5), 301- 10. doi: 10.1177/1533317512452038
12. Chang, S.C. & Chen, C.H. (2005). Effects of music therapy on women's physiologic measures, anxiety, and satisfaction during cesarean delivery. *Research in Nursing & Health*, 28(6), 453-461. doi:10.1002/nur.20102
13. Chen, X.-J., Hannibal, N., & Gold, C. (2016). Randomized trial of group music therapy with chinese prisoners: Impact on anxiety, depression, and self-esteem. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 60(9), 1064-1081. <https://doi.org/10.1177/0306624X15572795>
14. Chu, H., Yang, C. Y., Lin, Y., Ou, K. L., Lee, T. Y., O'Brien, A. P., & Chou, K. R. (2014). The impact of group music therapy on depression and cognition in elderly persons with dementia: a randomized controlled study. *Biological Research for Nursing*, 16(2), 209-217.
15. Cooper, M. L. (2012). A musical analysis of how mary priestley implemented the techniques she developed for analytical music therapy (Doctoral dissertation). Retrieved from <https://www.proquest.com/>. (Order No. 3509047).
16. Cummins, S. (2020). The use of music therapy as a means of identity formation in the treatment of eating disorders. Retrieved from: <https://esource.dbs.ie/handle/10788/4081>
17. Çelebi, D., Yılmaz, E., Şahin, S. T., & Baydur, H. (2020). The effect of music therapy during colonoscopy on pain, anxiety and patient comfort: A randomized controlled trial. *Complementary Therapies in Clinical Practice*, 38, 1-6. <https://doi.org/10.1016/j.ctcp.2019.101084>

18. Davis, W. & Hadley, S. (2015) *Music Therapy Handbook* [DX Reader version] https://books.google.com.tr/books?hl=tr&lr=&id=mfnhBQAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA17&dq=shamanism+and+music+therapy&ots=0kckAe9083&sig=8zYuU-BhmMGepZleRvBAEFvpL-o&redir_esc=y#v=onepage&q=shamanism%20and%20music%20therapy&f=false
19. De Sousa, A., & De Sousa, J. (2010). Music therapy in chronic schizophrenia. *Journal of Pakistan Psychiatric Society*, 7(1), 13-17.
20. Doi, T., Verghese, J., Makizako, H., Tsutsumimoto, K., Hotta, R., Nakakubo, S., Suzuki, T., & Shimada, H. (2017). Effects of cognitive leisure activity on cognition in mild cognitive impairment: Results of a randomized controlled trial. *Journal of the American Medical Directors Association*, 18(8), 686–691. <https://doi.org/10.1016/j.jamda.2017.02.013>
21. Erkkilä, J., Brabant, O., Saarikallio, S., Ala-Ruona, E., Hartmann, M., Letulê, N., Geretsegger, M. & Gold, C. (2019). Enhancing the efficacy of integrative improvisational music therapy in the treatment of depression: study protocol for a randomised controlled trial. *Trials*, 20(244), 1-13. <https://doi.org/10.1186/s13063-019-3323-6>
22. Erkkilä, J., Gold, C., Fachner, J., Ala-Ruona, E., Punkanen, M. & Vanhala, M. (2008). The effect of improvisational music therapy on the treatment of depression: protocol for a randomised controlled trial. *BMC Psychiatry*, 8(50), 1-9. <https://doi.org/10.1186/1471-244X-8-50>
23. Ferrer, A. J. (2012). Music therapy profession: Current status, priorities, and possible future directions (Doctoral dissertation). Retrieved from <https://www.proquest.com>. (Order No. 3535130).
24. Gallego, M. G., & García, J. G. (2017). Music therapy and Alzheimer's disease: Cognitive, psychological, and behavioural effects. *Neurología (English Edition)*, 32(5), 300-308.
25. Geist K. & Geist E.A. (2012). Bridging music neuroscience evidence to music therapy best practice in the early childhood classroom: Implications for using rhythm to increase attention and learning. *Music Therapy Perspectives*, 30(2), 141–144. [doi:10.1093/mtp/30.2.141](https://doi.org/10.1093/mtp/30.2.141)
26. Gooding, L.F. (2011). The effect of a music therapy social skills training program on improving social competence in children and adolescents with social skills deficits. *Journal of Music Therapy*, 48(4), 440–462. [doi:10.1093/jmt/48.4.440](https://doi.org/10.1093/jmt/48.4.440)
27. Gómez-Romero, M., Jiménez-Palomares, M., Rodríguez-Mansilla, J., Flores-Nieto, A., Garrido-Ardila, E. M., & González López-Arza, M. V. (2017). Benefits of music therapy on behaviour disorders in subjects diagnosed with dementia: a systematic review. Beneficios de la musicoterapia en las alteraciones conductuales de la demencia. Revisión sistemática. *Neurología (Barcelona, Spain)*, 32(4), 253–263. <https://doi.org/10.1016/j.nrl.2014.11.001>
28. Güler, K. (2016). Germiyân şiiirinde müzik ve terapi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 27-42. DOI: 10.5578/amrj.27806
29. Hadley, S. (2001). Exploring relationships between Mary Priestley's life and work. *Nordic Journal of Music Therapy*, 10(2), 116–131. doi: [10.1080/08098130109478026](https://doi.org/10.1080/08098130109478026)
30. Han, J. W., Lee, H., Hong, J. W., Kim, K., Kim, T., Byun, H. J., Ko, J. W., Youn, J. C., Ryu, S. H., Lee, N. J., Pae, C. U., & Kim, K. W. (2017). Multimodal cognitive enhancement therapy for patients with mild cognitive impairment and mild dementia: A multi-center, randomized, controlled, double-blind, crossover trial. *Journal of Alzheimer's Disease: JAD*, 55(2), 787–796. <https://doi.org/10.3233/JAD-160619>
31. Juslin, P. N. (2012). Emotional responses to music. *Oxford Handbooks Online*. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199298457.013.0012>
32. Karahasanoğlu, S., ve Çevirme, C. (2020). Müzikle tedavide yöntemler: Davranışsal ve yaratıcı terapi, serbest doğaçlama. *The Journal of International Social Research*. 13(69), Doi: <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2020.3981>
33. Karslı, N. (2019). Manevi bakımı destekleyici bir uygulama: Müzik terapi. *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1(35), 259-286.
34. Kavak, F., Ünal, S. & Yılmaz, E. (2016). Effect of relaxation exercises and music therapy on the psychological symptoms and depression levels of patients with schizophrenia. *Archives of Psychiatric Nursing*, 30(7), 508-512. <https://doi.org/10.1016/j.apnu.2016.05.003>
35. Kim, J. (2020). A case study of synchronization-based group music therapy for promoting peer interaction of children with autism spectrum disorder. *Journal of Music and Human Behavior*, 17(1), 97-125. <https://doi.org/10.21187/jmh.2020.17.1.097>

36. Kim, S. J., Park, J.-K., & Yeo, M. S. (2022). Dual-task-based music therapy to improve executive functioning of elderly patients with early stage Alzheimer's disease: A multiple case study. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(19), <https://doi.org/10.3390/ijerph191911940>
37. Lyu, J., Zhang, J., Mu, H., Li, W., Champ, M., Xiong, Q., Gao, T., Xie, L., Jin, W., Yang, W., Cui, M., Gao, M., & Li, M. (2018). The effects of music therapy on cognition, psychiatric symptoms, and activities of daily living in patients with Alzheimer's Disease. *Journal of Alzheimer's Disease : JAD*, 64(4), 1347–1358. <https://doi.org/10.3233/JAD-180183>
38. Madsen, C. K., Cotter, V., & Madsen, C. H. (1968). A behavioral approach to music therapy. *Journal of Music Therapy*, 5(3), 69–71. <https://doi.org/10.1093/jmt/5.3.69>
39. Madsen, C. K., & Madsen, C. H. (1968). Music as a behavior modification technique with a juvenile delinquent. *Journal of Music Therapy*, 5(3), 72–76. <https://doi.org/10.1093/jmt/5.3.72>
40. Millett, C. R., & Gooding, L. F. (2018). Comparing active and passive distraction-based music therapy interventions on preoperative anxiety in pediatric patients and their caregivers. *Journal of music therapy*, 54(4), 460–478. <https://doi.org/10.1093/jmt/thx014>
41. Nickel, A., Hillecke, T., Argstatter, H. & Bolay, H. (2005). Outcome research in music therapy: A step on the long road to an evidence-based treatment. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1060(1), 283–293. <https://doi.org/10.1196/annals.1360.021>
42. Pasiali, V., Quick, D., Hassall, J., & Park, H. A. (2020). Music therapy programming for persons with eating disorders. In *Voices: A World Forum for Music Therapy*, 20(3), 1-15.
43. Perry, M. M. R. (2003). Relating improvisational music therapy with severely and multiply disabled children to communication development. *Journal of Music Therapy*, 40(3), 227–246. doi:10.1093/jmt/40.3.227
44. Ribeiro, M.K.A., Alcântara-Silva, T.R.M., Oliveira, J.C.M., Paula, T.C., Dutra, J.B.R., Pedrino, G.R., Simoés, K., Sousa, R.B. & Rebelo, A.C.S. (2018). Music therapy intervention in cardiac autonomic modulation, anxiety, and depression in mothers of preterms: randomized controlled trial. *BMC Psychol*, 6(57), 1-10. <https://doi.org/10.1186/s40359-018-0271-y>
45. Rickson, D. (2020). Music therapy with children who have autism spectrum conditions in New-Zealand- an appreciative acknowledgement. *New Zealand Journal of Music Therapy*, 18, 67-78.
46. Roberts, A. L. (2019). Music and music therapy and its effects on students with autism spectrum disorders. <https://core.ac.uk/download/pdf/232796341.pdf>
47. Särkämö, T., Laitinen, S., Numminen, A., Kurki, M., Johnson, J. K., & Rantanen, P. (2016). Pattern of emotional benefits induced by regular singing and music listening in dementia. *Journal of the American Geriatrics Society*, 64(2), 439–440. <https://doi.org/10.1111/jgs.13963>
48. Särkämö, T., Tervaniemi, M., Laitinen, S., Numminen, A., Kurki, M., Johnson, J. K., & Rantanen, P. (2014). Cognitive, emotional, and social benefits of regular musical activities in early dementia: randomized controlled study. *The Gerontologist*, 54(4), 634–650. <https://doi.org/10.1093/geront/gnt100>
49. Shah, P., Mitchell, E., Remers, S., Van B. S., & Ahonen, H. (2021). The impact of group music therapy for individuals with eating disorders. *Approaches: An Interdisciplinary Journal of Music Therapy*, 1, 1-22.
50. Schäfer, T., Sedlmeier, P., Städtler, C., & Huron, D. (2013). The psychological functions of music listening. *Frontiers in Psychology*, 4, 1-33. doi:10.3389/fpsyg.2013.00511
51. Somakçı, P. (2003). Türklere müzikle tedavi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(15), 131-140.
52. Steele, A. L. (1977). Creative music therapy. *Journal of Music Therapy*, 14(4), 200–201. doi:10.1093/jmt/14.4.200
53. Stegemann, T., Geretsegger, M., Phan Quoc, E., Riedl, H., & Smetana, M. (2019). Music therapy and other music-based interventions in pediatric health care: An overview. *Medicines*, 6(1), 1-25. <https://doi.org/10.3390/medicines6010025>
54. Türk Dil Kurumu (2022). Erişim adresi: <https://sozluk.gov.tr>
55. Uçaner, B., & Öztürk, B. (2009). Türkiye'de ve dünyada müzikle tedavi uygulamaları. *Uluslararası Eğitim Araştırma Kongresi*, 1-13.
56. Uğur, H. G., Aktaş, Y.Y., Orak, O. S., Sağlambilen, O., & Aydın Avcı, İ. (2017). The effect of music therapy on depression and physiological parameters in elderly people living in a Turkish nursing home: a randomized-controlled trial. *Aging & mental health*, 21(12), 1280–1286. <https://doi.org/10.1080/13607863.2016.1222348>

57. Wu, Q., Chen, T., Wang, Z., Chen, S., Zhang, J., Bao, J., Su, H., Tan, H., Jiang, H., Du, J., & Zhao, M. (2020). Effectiveness of music therapy on improving treatment motivation and emotion in female patients with methamphetamine use disorder: A randomized controlled trial. *Substance abuse*, 41(4), 493–500. <https://doi.org/10.1080/08897077.2019.1675117>
58. Wang, Z., Li, Z., Xie, J., Wang, T., Yu, C., & An, N. (2018). Music therapy improves cognitive function and behavior in patients with moderate Alzheimer's disease. *International Journal of Clinical and Experimental Medicine*, 11(5), 4808-4814.
59. Yıldırım, M. (2021). Müzikle tedavi: Tarihi, gelişimi, bağımlıklarda uygulandışı ve Türkiye'deki müzik terapi uygulamaları. *Turkish Academic Research Review*, 6(2), <https://doi.org/10.30622/tarr.935092>